

TALEPAPIR

Miljø- og
Fødevareministeriet

”Det talte ord gælder”

Tale ved samråd den 27. juni 2018 om tilstanden i vandmiljøet herunder miljømæssigt råderum, baselineeffekten og antallet af vandområder som forventes at nå god tilstand

Miljø- og fødevareministerens samlede besvarelse af samrådsspørgsmål BF – BH stillet den 31. maj 2018 af Søren Egge Rasmussen (EL), Simon Kollerup (S), Trine Torp (SF) og Christian Poll (ALT).

Samrådsspørgsmål BF

Hvorledes forholder ministeren sig til, at vandmiljøet har fået det værre de sidste fem år (jf. artiklen "Stik imod forudsigelserne: Vandmiljøet har fået det værre de seneste fem år" bragt i Ingeniøren den 25. maj 2018), herunder hvorvidt ministeren er enig i sin forgænger Esben Lunde Larsens udmelding om, at der i vandmiljøet er et miljømæssigt råderum til forurening fra havbrug?

Miljø- og
Fødevareministeriet

TALEPAPIR

Samrådsspørgsmål BG

Vil ministeren redegøre for, hvorvidt regeringen fortsat mener, at forudsætningerne i Fødevare- og landbrugspakken om, at tilførslen af kvælstof falder år for år som følge af tiltag i de tidligere vandmiljøplaner (baselineeffekten), fortsat er gældende?

Samrådsspørgsmål BH

Vil ministeren redegøre for, hvor mange vandområder der ser ud til at komme i god økologisk tilstand, jf. vandrammedirektivet, i indværende og næste planperiode, og hvilke tiltag ministeren ser som nødvendige for at leve op til målsætningerne i vandrammedirektivet? Der henvises til artiklen "Professorer: Esben Lunde talte usandt på samråd om analysefejl" bragt på Ing.dk den 29. maj 2018.

Svar

Tak for spørgsmål BF, BG og BH, som jeg nu vil besvare samlet.

Tale ved samråd den 27. juni 2018 om tilstanden i vandmiljøet herunder miljømæssigt råderum, baselineeffekten og antallet af vandområder som forventes at nå god tilstand

Jeg vil starte med at (1) redegøre for udviklingen af tilstanden i det marine vandmiljø, (2) efterfulgt af en redegørelse for det miljømæssige råderum til havbrug. (3) Herefter vil jeg give en gennemgang af forudsætningerne bag Fødevarer- og landbrugspakken, for til sidst at (4) redegøre for hvor mange vandområder, som forventes at kunne komme i god tilstand som følge af indsatserne i de gældende vandområdeplaner og indsatserne i næste generation af vandområdeplanerne.

Samrådsspørgsmål BF

Udviklingen af tilstanden i vandmiljøet

Ved første øjekast er det meget bekymrende, at se artiklen om udviklingen af tilstanden i det marine vandmiljø, som der henvises til i samrådsspørgsmål BF.

Tale ved samråd den 27. juni 2018 om tilstanden i vandmiljøet herunder miljømæssigt råderum, baselineeffekten og antallet af vandområder som forventes at nå god tilstand

Overskriften "*Stik imod forudsigelserne: Vandmiljøet har fået det værre de seneste fem år*" virker foruroligende og læser man artiklen, kommer man til at sidde med en opfattelse af, at det hele kun går én vej, og at det er tilbage. Det har formentlig også været spørgerens anledning til at kalde mig i samråd i dag.

Heldigvis er virkeligheden ikke så negativ, som i den omtalte artikel i Ingeniøren.

Jeg havde allerede ugen efter, at artiklen blev udgivet inviteret Miljø- og Fødevarerudvalget til en gennemgang af overvågningsresultaterne.

Jeg inviterer meget gerne udvalget til flere tekniske gennemgange om tilstanden i vandmiljøet, med deltagelse af de fremmeste forskere fra Aarhus Universitet, hvis udvalget finder det gavnligt.

Tale ved samråd den 27. juni 2018 om tilstanden i vandmiljøet herunder miljømæssigt råderum, baselineeffekten og antallet af vandområder som forventes at nå god tilstand

Ved gennemgangen gav Aarhus Universitet et mere nuanceret billede. Som følger de konklusioner, der fremgår af de årlige overvågningsrapporter af udviklingen af tilstanden i vandmiljøet, som udarbejdes under Det Nationale Overvågningsprogram for Vandmiljø og Natur.

For at forstå udviklingen af tilstanden i vandmiljøet, er man nødt til at se på flere parametre over tid. Eksempelvis klorofylindholdet i vandet, kvælstofudledningen, omfanget af iltsvind og udbredelsen af ålegræs.

Ser man på udviklingen gennem hele overvågningsperioden fra 1990 – 2016, har der for flere parametre – parametre, der fortæller os om tilstanden i fjorde og hav - været en positiv udvikling. Det betyder med andre ord, at vandmiljøet på den lange bane generelt set har fået det bedre.

Tale ved samråd den 27. juni 2018 om tilstanden i vandmiljøet herunder miljømæssigt råderum, baselineeffekten og antallet af vandområder som forventes at nå god tilstand

Ser man på de seneste ca. 10 år konkluderer Aarhus Universitet i deres seneste overvågningsrapporter, at der er *lidt forskelligartede signaler* i forhold til udviklingen.

For nogle parametre går det i den forkerte retning, noget er stagneret, mens det på en række andre parametre går i den rigtige retning. For eksempel er der de sidste 10 år kommet flere planter som tang og ålegræs i havet, hvilket er et tegn på, at vandmiljøet har det bedre.

Selvom det går frem på nogle punkter, kan og skal vi ikke bare læne os tilbage. Det er vigtigt, at vi passer på vores vandmiljø. Vi skal være opmærksomme på udviklingen, og arbejde for, at vandmiljøet får det bedre.

I regeringen arbejder vi aktivt for at forbedre tilstanden i vandmiljøet. Det gør vi blandt andet i kraft af udrulning af målrettet regulering, som

Tale ved samråd den 27. juni 2018 om tilstanden i vandmiljøet herunder miljømæssigt råderum, baselineeffekten og antallet af vandområder som forventes at nå god tilstand

smartere og mere målrettet skal nedbringe udledningen af kvælstof.

I Danmark har vi tradition for et godt samarbejde mellem ministerier og de faglige miljøer på universiteterne.

Miljø- og Fødevarerministeriet har således også et godt samarbejde med - og modtager rådgivning fra - universiteterne.

Miljø- og Fødevarerministeriet har aftaler med flere danske universiteter omkring levering af forskningsbaseret myndighedsbetjening.

Den rådgivning ministeriet modtager fra universiteterne omsættes til miljøregulering og konkrete indsatser for et bedre miljø.

Vores regulering bygger således på den bedst tilgængelige faglige viden. Viden som vi modtager samlet gennem vores aftaler med universiteterne.

Tale ved samråd den 27. juni 2018 om tilstanden i vandmiljøet herunder miljømæssigt råderum, baselineeffekten og antallet af vandområder som forventes at nå god tilstand

Det gælder også det faglige grundlag bag vandområdeplanerne og dermed det faglige grundlag for den regulering, som vi gennemfører med henblik på at opnå god tilstand i vandmiljøet.

De seneste overvågningsrapporter viser tydeligt kompleksiteten i det vi har med at gøre. Og statistik og data viser også, at der er behov for at se på udviklingen over flere år.

Vi bør ikke ændre indsatserne og miljøreguleringen hver gang et medie udgiver en artikel med positive eller negative udtalelser om enkelte parametre, der har betydning for tilstanden i vandmiljøet. Ligesom at vi heller ikke fører økonomisk politik ud fra den seneste uges aktiekurser eller det seneste kvartals boligpriser.

Vi skal ikke ignorere tal og data om miljøtilstanden, men vi skal se på det samlede

Tale ved samråd den 27. juni 2018 om tilstanden i vandmiljøet herunder miljømæssigt råderum, baselineeffekten og antallet af vandområder som forventes at nå god tilstand

billede over tid, og lytte til den samlede faglige rådgivning som universiteterne udarbejder.

Blandt andet på den baggrund gennemfører vi, med aftale om målrettet regulering, en vurdering af kvælstofindsatsen, hvor vi i samarbejde med Aarhus Universitet ser nærmere på modellen for den såkaldte marginaludvaskning af kvælstof. Der bliver gjort status over fremdriften af de planlagte virkemidler, som skal mindske udledningen af kvælstof. Og der bliver set på de seneste tal for udledningen af kvælstof med det nationale overvågningsprogram.

Vurderingen vil blive forelagt for aftalekredsen bag målrettet regulering.

Sideløbende er der igangsat en lang række faglige projekter frem mod næste generation af vandområdeplanerne, for eksempel udvikling af de modeller, der beregner, hvor meget kvælstof skal reduceres. Det er projekter, der skal bidrage

Tale ved samråd den 27. juni 2018 om tilstanden i vandmiljøet herunder miljømæssigt råderum, baselineeffekten og antallet af vandområder som forventes at nå god tilstand

til, at vi får et endnu stærkere og bedre grundlaget fra 2021 og frem.

Miljømæssigt råderum til havbrug

Der spørges konkret til, hvorvidt jeg mener der er miljømæssigt råderum til havbrug.

Sammen med landene omkring Østersøen har vi indgået et samarbejde i HELCOM om at opnå et godt havmiljø. Her er der blandt andet fastlagt lofter for hvor meget kvælstof og fosfor hvert land må tilføre til havet.

Det gør man jævnligt status over. Ifølge den seneste opgørelse ligger Danmarks udledninger under lofterne i Kattegat. Det er altså muligt at udlede mere kvælstof og fosfor og stadig holde sig under lofterne. Det er det, der menes med miljømæssigt råderum.

Som I er bekendte med, er der fundet fejl i laboratorieanalyser af kvælstof og fosfor tilbage i

Tale ved samråd den 27. juni 2018 om tilstanden i vandmiljøet herunder miljømæssigt råderum, baselineeffekten og antallet af vandområder som forventes at nå god tilstand

tiden. Størrelsen af denne fejl kendes endnu kun for 2016, men ikke for tidligere år. Aarhus Universitet arbejder på at klarlægge omfanget af fejlen i de tidligere år.

Det forventes, at man generelt har undervurderet mængderne af kvælstof og fosfor. Derfor vil det være forventningen, at råderummet bliver mindre.

For ikke at komme i en situation, hvor vi på den ene side bruger af råderummet og på den anden side ved, at der er fejl i data, så har jeg besluttet, at der skal indføres en sikkerhedsmargin.

Denne sikkerhedsmargin skal sikre, at vi ikke tillader en udledning af næringsstoffer der overskrider lofterne.

I den sammenhæng vil jeg gøre opmærksom på, at etablering af havbrug kræver en

Tale ved samråd den 27. juni 2018 om tilstanden i vandmiljøet herunder miljømæssigt råderum, baselineeffekten og antallet af vandområder som forventes at nå god tilstand

miljøgodkendelse. Den får man kun efter en samlet vurdering af flere miljømæssige faktorer.

Det skal sikre, at der ikke gives tilladelse til havbrug, som der set med miljøets øjne ikke er plads til.

Jeg har tiltro til, at miljømyndighederne sikrer, at virksomhederne lever op til de forskellige miljøregler, inden der gives en endelig miljøgodkendelse.

Samrådsspørgsmål BG

Baselineeffekten

Jeg vil nu gå videre til besvarelse af samrådsspørgsmål BG om anvendelsen af baseline i Fødevarer- og landbrugspakken.

Et teknisk område som der tidligere har været meget stor interesse i, og som før min tid som minister har været drøftet mange gange. Når der

Tale ved samråd den 27. juni 2018 om tilstanden i vandmiljøet herunder miljømæssigt råderum, baselineeffekten og antallet af vandområder som forventes at nå god tilstand

nu bliver spurgt igen, redegør jeg naturligvis gerne for brugen af den såkaldte baseline.

Når man før hver planperiode for vandområdeplanerne skal beregne den nødvendige indsats for kvælstofreduktioner, indregner man effekten af baseline.

Baselineeffekten er en prognose for forsinkede og forventede effekter af allerede truffne politiske beslutninger og af den bagvedliggende strukturelle udvikling.

Den samlede baselineeffekt er sammensat af en række enkeltposter.

Eksempelvis vil effekten af tidligere besluttede vådområder, som først etableres i løbet af den nuværende periode indgå i baseline. Det samme gælder for eksempel den kvælstofeffekt, som skyldes forventet forøgelse af det økologiske areal.

Tale ved samråd den 27. juni 2018 om tilstanden i vandmiljøet herunder miljømæssigt råderum, baselineeffekten og antallet af vandområder som forventes at nå god tilstand

Af strukturelle effekter kan nævnes den løbende produktivitetsstigning inden for planteavl, hvor forbedrede sorter og dyrkningsmetoder medfører en bedre udnyttelse af gødningen, giver højere udbytte af høsten og derfor et mindre tab af kvælstof til miljøet.

Et andet eksempel er løbende anlæg af nye veje og udvikling af by- og industriområder på eksisterende landbrugsarealer. Vi ved, at der hvert år udgår en vis del af landbrugsarealer til disse formål og at den udledning, der er fra landbrugsarealerne, dermed ophører. Den effekt indregnes naturligvis i baseline.

Det er Aarhus Universitet, der har foretaget den faglige vurdering af, hvilke poster der bør indgå i baselinen, ligesom det er forskernes opgave at beregne den forventede effekt af hver enkelt post.

Tale ved samråd den 27. juni 2018 om tilstanden i vandmiljøet herunder miljømæssigt råderum, baselineeffekten og antallet af vandområder som forventes at nå god tilstand

Den baseline, der ligger til grund for indsatserne i den gældende vandplanperiode, er estimeret af Aarhus Universitet for den samlede periode 2013 til 2021.

Når baselineeffekten er estimeret fra 2013 og frem skyldes det, at prognosen for den fremtidige udvikling i kvælstofudledning tager udgangspunkt i 2012, der repræsenterer det seneste konsoliderede bud på den aktuelle udledning forud for de gældende vandområdeplaner, som løber i perioden 2015 til 2021.

Aarhus Universitet har opgjort baselineeffekten på Danmarks 23 hovedvandoplande. Da vandområdeplanerne opererer med 90 kystvandoplande, har Miljøstyrelsen efterfølgende underopdelt baselinen på de 90 kystvandoplande og suppleret med skøn for effekten af vådområder fordelt på 90 kystvandoplande.

Tale ved samråd den 27. juni 2018 om tilstanden i vandmiljøet herunder miljømæssigt råderum, baselineeffekten og antallet af vandområder som forventes at nå god tilstand

Det siger sig selv, at en prognose for en 8-årig periode er forbundet med en vis usikkerhed. Selvom baseline er udarbejdet på det bedst mulige faglige grundlag, kan der komme nye data og forudsætninger kan ændre sig undervejs. Usikkerheden øges, når vi ser på de enkelte poster i den samlede baseline.

Det er helt parallelt til andre politikområder, hvor der også anvendes prognoser. I beskæftigelsesindsatsen vil prognoser for udviklingen i antallet af ledige sjældent ramme helt plet. Det samme gælder f.eks. på skatteområdet, hvor der anvendes prognoser for udviklingen i renten eller i boligpriserne.

Fælles for eksemplerne er, at prognoser er et nødvendigt redskab for at kunne lave en saglig funderet politik – også selvom prognoserne ikke nødvendigvis rammer fuldstændig plet hver gang.

Tale ved samråd den 27. juni 2018 om tilstanden i vandmiljøet herunder miljømæssigt råderum, baselineeffekten og antallet af vandområder som forventes at nå god tilstand

Tidshorisonten for en prognose skal selvsagt understøtte formålet på det pågældende politikområde.

På økonomiområdet er vi vandt til nye prognoser årligt, f.eks. til at understøtte næste års budget.

På vandmiljøområdet er tingene mere dynamiske. Vi har derfor brug for data over en længere årrække, som giver et tilstrækkeligt overblik og et kvalificeret grundlag for opdatering af politikken.

Det er derfor ikke tilfældigt, at vi på vandmiljøområdet opererer med 6 årige planer og bl.a. udarbejder prognoser som dækker disse perioder.

For at tage højde for usikkerheden, har Aarhus Universitet angivet effektskønnet for hver post som et interval.

Tale ved samråd den 27. juni 2018 om tilstanden i vandmiljøet herunder miljømæssigt råderum, baselineeffekten og antallet af vandområder som forventes at nå god tilstand

I den videre anvendelse af baselineberegningerne fra Aarhus Universitet har Miljø- og Fødevareministeriet generelt lagt sig i midten af de angivne intervaller.

Med den håndtering af usikkerheder, er det Miljø- og Fødevareministeriet forventning, at en eventuel afvigelse mellem den estimerede baseline og den faktiske udvikling frem til 2021 vil ligge inden for en acceptabel ramme.

Det hører med til forståelsen af baseline, at effekterne ikke tidsmæssigt slår igennem med det samme ude i vandmiljøet.

Baselinen omfatter i hovedsagen forhold på landbrugsarealerne. Det er ikke sådan, at en reduceret udledning fra landbrugsarealerne i dag giver flere arter i vandmiljøet i morgen. Der kan være forsinkelser på 1- 10 år og i nogle tilfælde endnu mere.

Tale ved samråd den 27. juni 2018 om tilstanden i vandmiljøet herunder miljømæssigt råderum, baselineeffekten og antallet af vandområder som forventes at nå god tilstand

Det skyldes at det tager tid før reducerede udvaskninger når gennem jordlag og vandløbssystemerne og rammer kystvandet. Derudover er der forsinkelser i vandmiljøet, hvor det kan tage tid, før biologien reagerer. Samme princip for forsinkelser gør sig gældende, hvis udvaskningen stiger.

Det betyder blandt andet, at de aktuelle målinger af miljøtilstanden ikke uden videre kan forventes at afspejle den aktuelle udvaskning, eller den forudsatte baseline samt supplerede indsatser i vandområdeplanerne, men skal ses i et længere tidsperspektiv.

Miljø- og Fødevareministeriet finder, at baseline for vandområdeplanerne sammen med indsatserne i vandområdeplanerne fortsat er relevant for at vurdere den samlede udvikling frem til slutningen af planperioden i 2021.

Tale ved samråd den 27. juni 2018 om tilstanden i vandmiljøet herunder miljømæssigt råderum, baselineeffekten og antallet af vandområder som forventes at nå god tilstand

Jeg kan oplyse, at Miljø- og Fødevareministeriet allerede er i gang med den faglige forberedelse af næste generation vandområdeplaner, som ifølge vandrammedirektivet skal i høring senest den 22. december 2020.

Herunder forbereder ministeriet at få udarbejdet en ny prognose for udviklingen af baseline frem til 2027.

Sammen med en ny tilstandsvurdering og en ny beregning af målbelastning vil en ny baselineberegning således inden for en kort tidshorisont udgøre et fuldt opdateret fagligt grundlag for den fremadrettede indsats for vandmiljøet.

Samrådsspørgsmål BH

Vandområder der forventes at kunne opnå god tilstand

Tale ved samråd den 27. juni 2018 om tilstanden i vandmiljøet herunder miljømæssigt råderum, baselineeffekten og antallet af vandområder som forventes at nå god tilstand

Jeg vil nu gå videre til besvarelse af samrådsspørgsmål BH, om hvor mange vandområder, der ser ud til at kunne komme i god økologisk tilstand som følge af indsatserne i indeværende og næste planperiode, samt hvilke indsatser der skal gennemføres for at leve op til målsætningerne i vandrammedirektivet.

Samrådsspørgsmålet stilles på baggrund af en artikel, som efter min opfattelse blander tingene lidt sammen.

I bund og grund handler artiklen om det faglige grundlag bag de vandområdeplaner, der løber frem til 2021.

Den handler om hvor mange kystvande der allerede i dag er i god økologisk tilstand, og hvor mange der forventes at kunne komme i god økologisk tilstand, når de planlagte indsatser for at nedbringe kvælstofudledningen er gennemført. To ting man ikke må forveksle.

Tale ved samråd den 27. juni 2018 om tilstanden i vandmiljøet herunder miljømæssigt råderum, baselineeffekten og antallet af vandområder som forventes at nå god tilstand

Af de nuværende vandområdeplaner fremgår det, at der ved ikrafttrædelsen var to kystvande i god økologisk tilstand.

Det fremgår ligeledes af planerne, at indsatsen frem til 2021 betyder, at den danske andel af kvælstofbelastningen vil blive nedbragt til et niveau, som giver forudsætning for, at der kan komme god økologisk tilstand i 50 ud af de i alt 119 kystvande.

Vandområdeplanernes vurdering af, at 50 kystvande kan komme i god økologisk tilstand bygger på det faglige grundlag som Aarhus Universitet og DHI har leveret til ministeriet. Nemlig modelberegningerne af, hvor meget kvælstof tilførslen skal nedbringes fra dansk side for at der kan opnås god økologisk tilstand.

Udover den danske indsats for at nedbringe udledningen af kvælstof, er opfyldelse af målet

Tale ved samråd den 27. juni 2018 om tilstanden i vandmiljøet herunder miljømæssigt råderum, baselineeffekten og antallet af vandområder som forventes at nå god tilstand

om god økologisk tilstand også afhængig af indsatsen fra vores nabolande, samt det faktum at naturens genopretning kan tage tid. Naturen reagerer ikke nødvendigvis prompte og i samme tempo alle steder.

Siden vedtagelsen af de gældende vandområdeplaner, er det desværre blevet slået fast, at eksterne laboratorier i en lang årrække har anvendt forkert metode til analyse af total kvælstof og total fosfor. De har anvendt den såkaldte UV-metode i stedet for den godkendte autoklave-metode. UV-metoden måler ikke alt kvælstof i vandprøverne, hvorved opgørelser af kvælstof og fosfor, som indgår i grundlaget bag vandområdeplanerne er underestimeret.

Anvendelsen af forkert metode må forventes at betyde, at behovet for at nedbringe udledningen af kvælstof i forhold til kystvande bliver lidt større end angivet i de igangværende vandområdeplaner.

Tale ved samråd den 27. juni 2018 om tilstanden i vandmiljøet herunder miljømæssigt råderum, baselineeffekten og antallet af vandområder som forventes at nå god tilstand

De planlagte indsatser frem mod 2021, kan dermed ikke forventes at bringe os helt ned på et niveau for udledningen af kvælstof, som kunne skabe grundlag for, at der kommer god økologisk tilstand i alle de 50 kystvande, hvor det var planlagt.

Det er endnu for tidligt præcist at fastslå størrelsen på en eventuel merindsats, som følge af laboratoriefejlen. Det kræver ekstra analyser, som Miljøstyrelsen har bedt Aarhus Universitet om at gennemføre.

Resultaterne af de yderligere analyser, som forventes at foreligge i sommeren 2019, vil tidsmæssigt indgå naturligt i grundlaget for næste generation af vandområdeplanerne, som skal sendes i offentlig høring i 2020.

Konsekvenserne af fejlanalyserne og den eventuelle merindsats som miljøet kræver, bliver

Tale ved samråd den 27. juni 2018 om tilstanden i vandmiljøet herunder miljømæssigt råderum, baselineeffekten og antallet af vandområder som forventes at nå god tilstand

dermed ikke glemt. Hvis Aarhus Universitet og ministeriet finder det muligt at korrigere tal og indarbejde dem i næste generation af vandområdeplanerne bliver det naturligvis gjort.

Det faktum, at eksterne laboratorier har anvendt forkert metode til analyse af vandprøver er en meget alvorlig fejl, som ikke burde kunne ske. Det er godt, at vi nu får ryddet op.

Udover oprydning efter laboratoriefejlen, opdateres det faglige grundlag blandt andet med de nyeste overvågningsdata og der gennemføres en lang række faglige projekter med henblik på at videreudvikle og styrke grundlaget til de kommende vandområdeplaner, som vil gælde fra 2021 til 2027.

Udover opdateringen af baseline, som jeg beskrev tidligere, kan jeg for eksempel nævne, at de modeller, der beregner hvor meget kvælstof, der maksimalt kan tilføres kystvandene, hvis målene

Tale ved samråd den 27. juni 2018 om tilstanden i vandmiljøet herunder miljømæssigt råderum, baselineeffekten og antallet af vandområder som forventes at nå god tilstand

om god økologisk tilstand skal kunne opfyldes, vil blive videreudviklet og indgå som grundlag for den næste periodes vandområdeplaner. Det sker som opfølgning på en international evaluering af kvælstof-modellerne.

Modellerne vil med andre ord blive tunet og gjort mere præcise. Projektet gennemføres af Aarhus Universitet i samarbejde med DHI.

Indsatser som skal gennemføres for at leve op til målsætningerne i vandrammedirektivet

Der spørges konkret til hvilke indsatser der skal gennemføres for at opnå målene i vandrammedirektivet.

Vandrammedirektivet handler ikke om, at der skal nås et vist mål eller en vis indsats pr. år. En vandplanperiode er en 6-årig periode. Det er den fordi, at indsatserne skal have tid til at blive

Tale ved samråd den 27. juni 2018 om tilstanden i vandmiljøet herunder miljømæssigt råderum, baselineeffekten og antallet af vandområder som forventes at nå god tilstand

implementeret og tid til at virke. De gældende planer er i fuld gang med blive implementeret.

Jeg mener, at vi skal lytte til den rådgivning vi får fra forskningsinstitutionerne. På den baggrund skal vi gennemføre de indsatser, som allerede er planlagt og som fremadrettet vil blive planlagt på baggrund af en samlet rådgivning.

Det er klart, at der inden for rammerne af den faglige rådgivning træffes politiske valg. For eksempel har både den tidligere og nuværende regering valgt at udskyde nogle af de indsatser, som skal reducere udledningen af kvælstof for at nå målene i vandrammedirektivet. Indsatserne er udskudt med begrundelse om, at der med de kendte virkemidler har været meget store omkostninger forbundet med at nedbringe udledningen af kvælstof.

Forud for vedtagelsen af næste generation af vandområdeplanerne, skal der ligeledes træffes

Tale ved samråd den 27. juni 2018 om tilstanden i vandmiljøet herunder miljømæssigt råderum, baselineeffekten og antallet af vandområder som forventes at nå god tilstand

nye politiske beslutninger, som ligger inden for de faglige og juridiske rammer.

I de gældende vandområdeplaner er der en række indsatser, der er i gang og flere som skal gennemføres i de kommende år. Det er indsatser, der holder kvælstof tilbage og som vil hjælpe til, at vi får et bedre og renere vandmiljø. Eksempelvis laver landmændene vådområder til gavn for vandmiljøet, og den målrettede regulering, der lokalt tager hensyn til vandmiljøet, bliver rullet ud.

Vi følger implementeringen af indsatserne tæt og gennemfører som sagt i efteråret 2018 en vurdering af fremdriften af indsatserne.

Ved udgangen af 2020 skal der sendes nye vandområdeplaner i høring. Her vil der også indgå en beskrivelse af de indsatser, der skal være med til at holde kvælstof væk fra vandmiljøet.

Tale ved samråd den 27. juni 2018 om tilstanden i vandmiljøet herunder miljømæssigt råderum, baselineeffekten og antallet af vandområder som forventes at nå god tilstand

Det er for tidligt at sige hvilke indsatser der skal gennemføres i næste generation af vandområdeplanerne. Men jeg tør godt sige, at den målrettede regulering er kommet for at blive.

Den vil også løbende blive udviklet, for eksempel forventes det at der kommer endnu flere virkemidler, som landmanden kan vælge i mellem. Og der bliver set nærmere på hvordan vi i fremtiden kan målrette reguleringen endnu mere, for eksempel i forhold til afgrødevalg og kvælstoftilbageholdelse.

Desuden arbejdes der med nye teknologier og præcisionslandbrug, som med blandt andet brug af GPS og droner giver nye muligheder for at begrænse udledningen af kvælstof.

Afrunding

Det skulle gerne være klart for alle, at det tager tid, at opnå god tilstand i vandmiljøet.

Tale ved samråd den 27. juni 2018 om tilstanden i vandmiljøet herunder miljømæssigt råderum, baselineeffekten og antallet af vandområder som forventes at nå god tilstand

Det er en problemstilling som mange tidligere regeringer har arbejdet med. En problemstilling som vi i den nuværende regering er meget optaget af og noget som flere fremtidige regeringer også kommer til at beskæftige sig med.

Jeg håber, at vi fremadrettet i højere grad vil lægge stridsøksen til side, og undgå, at hver fjord eller mark bliver en slagmark. Det er dette område alt for vigtigt til.

Tak for ordet.